

[Vejen.]

gende nødvendig Loven af 2. Maj 1934 havde været. En saadan Argumentation kan Handelsministeren dog ikke bruge, thi de lokale Afregningskasser har intet med Bokas og de andre Selskaber at gøre.

Der er, saa vidt mig bekendt, ingen i dette høje Ting, der tror, at de Systemer, man i J. A. K. og lignende Bevægelser hidtil har bragt i Anvendelse, i nogen Grad er i Stand til at bringe os ud over de økonomiske Vanskeligheder, hvori vi for Tiden befinder os. Jeg har stillet mine Spørgsmaal alene for at give Ministeren Lejlighed til over for Offentligheden at begrunde, hvorfor bl. a. de smaa lokale Afregningscentraler er blevet beordret nedlagt.

Store Kredse af Befolkningen betragter Loven af 2. Maj som en Diktaturlov og mener, at Handelsministerens Afgørelser strider mod de bestemte Løfter, der skal være blevet givet Deputationen fra J. A. K. ved dens Foretræde for Folketingsudvalget den 15. Marts 1934. De samme Kredse hævder, at Handelsministerens Afgørelse af, at Afregningscentralen falder ind under Loven, og ikke mindst Sparekassetilsynets Meddelelse af 8. December 1934 til Afregningscentralen om, at „den af Ministeren truffne Afgørelse vil saaledes ikke kunne indbringes for Domstolene“, krænker deres grundlovsmæssige Rettigheder. De siger nemlig: Afregningscentralen kunde ifølge sin Art ikke komme ind under Loven af 2. Maj 1934, idet Afregningscentralen absolut ikke var en Spare- og Udlaansvirksomhed. Til Belysning heraf skal jeg citere følgende af Stiftelsesdokumentet: „Afregningscentralen oprettes til Formidling af Produktionens Omsætning uden Anvendelse af udbytende Omsætningsmidler.“

Til Belysning af Afregningscentralens og de smaa lokale Arbejdsfællesskabers Art og Struktur skal jeg med Formandens Tilladelse citere enkelte af Vedtægternes Bestemmelser. „Foreningens Formaal er“ — staar der i § 1 — „at ombytte (udveksle) Medlemmernes Produktion og Ydelser og i det hele taget at føre Regnskab med de derved blandt Medlemmerne opstaaede indbyrdes Mellemværender samt at udnytte de Muligheder, Deltagerne alene eller i Forbindelse med andre raader over til Fremme af dette Formaal, alt i Overensstemmelse med de Betingelser og Retningslinier, som til enhver Tid angives af Central-Afregningskassen“. I § 2 hedder det: „Arbejds- og Produktionsfællesskabet vil saaledes gennem sin Organisation gøre Produktionen i videst Forstand til Grundlag for Fællessøkonomien.

Det vil derved være i Stand til, ved Siden af Tilvejebringelsen af Arbejdsmuligheder, at yde det enkelte Medlem hurtig og handlekraftig Hjælp paa alle Omraader, som omfattes af Formaalet“.

Af disse Citater vil formentlig fremgaa, at det er lovlige Formaal, disse Foreninger har sat sig, og de maa da være undergivet Lovgivningens sædvanlige Beskyttelse.

Hvad angaar Paastanden om, at Loven af 2. Maj 1934 er en Diktaturlov, maa jeg hævde, at der under Forhandlingerne i begge Rigsdagens Ting samt under Forhandlingerne i Udvalgene ikke er fremkommet noget som helst, der kan støtte en saadan Paastand. Hvis Lovens Virkning føles som et Diktatur, maa det være Administrationen, der er forkert.

Til Belysning af Folketingsudvalgets Stilling skal jeg citere et Par Linier af Betænkningen. I første Spalte i Betænkningen udtales:

„Udvalget er enigt i absolut ikke at ville have en Lov gennemført, der kan virke generende for nogen reel Spare- og Udlaansvirksomhed.“

Klarere kan et Udvalgs Hensigter vel næppe udtrykkes. I Landstingsudvalgets Betænkning, 2den Spalte, hedder det:

„Udvalget har fra Andelsselskabet Jord, Arbejde og Kapital modtaget en Deputation, bestaaende af Selskabets Formand og Redaktøren af Selskabets Blad. Deputationen fremsatte over for Udvalget dens Synspunkter vedrørende Betydningen af Selskabets Virksomhed og hævdede, at Virksomheden vilde hindres ved Lovforslagets Gennemførelse. Deputationen erklærede imidlertid, at Selskabet intet havde at erindre mod Offentlighed og Kontrol, hvilket gav Anledning til, at man fra Udvalgets Side henstillede til Deputationen at fremsætte konkrete Ændringsforslag eller et konkret selvstændigt Forslag, hvorved den Offentlighed og Kontrol, der ikke skulde have den af Deputationen befrygtede Virkning, kunde opnaas.“

De her citerede Linier af Landstingsudvalgets Betænkning kan ikke tages som Udtryk for Ønske om en Diktaturlov, tværtimod.

Jeg vil paa Grundlag af det før nævnte slaa fast, at Rigsdagen absolut ikke har villet have en Lov gennemført, der kunde virke generende for nogen reel Spare- og Udlaansvirksomhed.

I J. A. K.-Bladet for 22. Januar 1935 findes fremsat den Paastand, at de, det vil sige J. A. K.-Ledelsen, ikke kan erkende, at Loven er grundlovmedholdelig. Over for